

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

بررسی تعلیمات فکری دینی و اجتماعی در قصاید ناصر خسرو و سنایی

دکتر احمد رضا کیخای فرزانه*

فاطمه رهدار**

حوریه کیخای فرزانه**

محبوبه عباس نژاد***

چکیده

ناصر خسرو و سنایی از بزرگترین شاعران تاریخ ادب فارسی ایران به شمار می آیند و هر کدام نقش مهمی در تغییر و تحول شعر فارسی ایفا نموده اند. ناصر خسرو اولین کسی بود که مضامین اعتقادی و مذهبی خویش را وارد قصیده نمود و سنایی توانست زهد و مثل و مضامین عرفانی را وارد این قالب شعری نماید. این دو حکیم خراسانی در شرایطی ظهور نمودند که جامعه در شرایط بغرنجی به سر می برد. جامعه ای که غرق فساد و تباهی بود و استبداد حاکمان جور بر همه جا سایه افکنده بود. بنابراین با شعر بی باکانه ی خویش به انتقاد از وضعیت موجود پرداختند. در این مقاله مؤلفه های فکری مشترک این دو حکیم بزرگ خراسان در محدوده ی قصایدشان به روش کتابخانه ای مورد پژوهش و کنکاش قرار گرفته و موضوعات آن به چهار دسته ی اجتماعی، دینی، تعلیمی و زهدیات تقسیم گردیده است.

کلید واژگان: ناصر خسرو قبادیانی، سنایی غزنوی، مؤلفه های فکری، زهد، تعلیمی، دینی، اجتماعی.

* دانشیار عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان/ a.keikha.farzaneh@iauzah.ac.ir

** دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان/ H.rahdar86@gmail.com

*** دانشجوی دکتری و ادبیات فارسی/ a.keikha.farzaneh@iauzah.ac.ir

**** کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی/ H.rahdar86@gmail.com